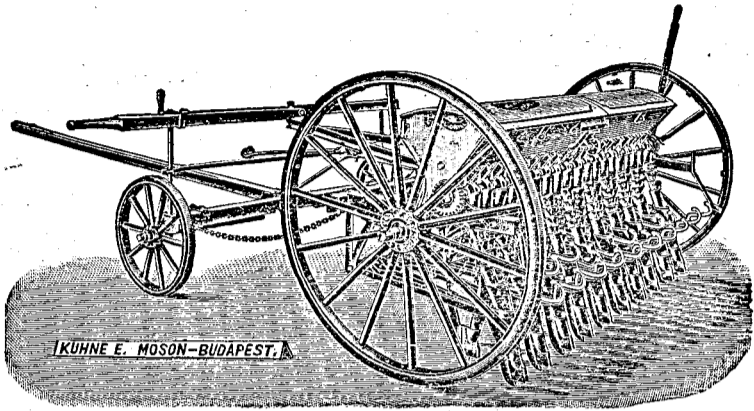

ERDÉLYI GAZDA

XLII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1910. Március 6.

10. SZÁM.

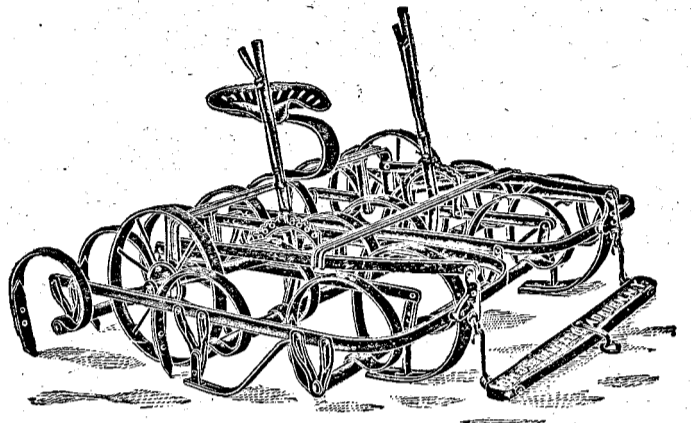
A tavaszi idényre: mindennemű talajmivéltőeszközöket, Campbell-tömörítőket, Osborne tárcsáshoronákat, rugós-fogas porhanyítókat,

sorvetőgépeket, speciális répamagvetőgépeket, láncos trágyaszórógépeket, tejgazdasági cikkeket

elsőrendű kivitelben szállít: „Kühne“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.**

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körut 57/a.

2012

Fiókraktár: Debrecen és Temesvár.

Székely Gazdák Szövetkezete Marosvásárhelyt

Elsőrendű, megbízható minőségben szállít államilag ölmzárolt

lucerna- és loheremagot, tavaszi buzát, koránérő és bőtermő vető-zabot, bükköny, baltacim, répamag stb. vetőmagvakat.

Mintázott ajánlattal készséggel szolgálunk.

2336

Fiókok:

Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Gyergyó-Ditró és Gyergyószentmiklós.

Báró Kemény József Hungaria Gépgyár betéti társaság D É V A.

2023

Gyárt és raktáron tart: Mindennemű mezőgazdasági talajmegművelő és feldolgozó gépeket. Benzin- és nyersolaj-motoros cséplőkészletek minden nagyságban.

Mindennemű stabilmotorokat és gőzgépeket egy lóerőtől ötszázig. Villamosvilágítási és erőátviteli telepek tervezése, kastélyok, gazdaságok villamos- és acetylen világítási berendezése.

Daráló, őrle és fűrészmalom tervezete és építése. — Vizvezetékek és kutak.

Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát bármely szerkezetű gazdasági vagy egyéb gépek és autók javítására.

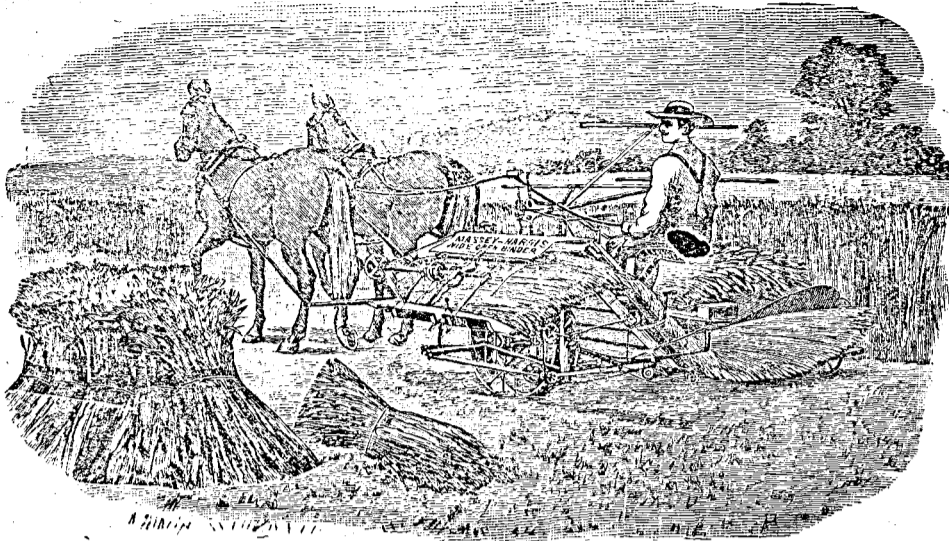
Különlegességei: Hűtőkamrák, jégkészítő telepek, tejgazdaságok és sajtgyárak berendezése, tejgazdasági berendezések és kamrák javítása. Authogén forrasztások. **Automobil-garage.**

Az amerikai „Milwaukee” arató és talajmegművelő gépek erdélyrészi vezérképvisellete

Olcso árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Pontos és szolid kiszolgálás.

Massey-Harris & Co. fűkarzáló és aratógépgyár.

== Toronto Észak Amerika. ==

A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Arjegyzéket és árajánlatot kívánatra szívesen küld a

Massey-Harris Co. részvénytársaság

BUDAPEST,
V. Alkotmány-u. 23.

Eladó SZŐLŐVESSZŐ és BOR.

Szokványminőségű **500.000** darab I. osztályu

Riparia Portalis

sima, teljesen jégverésmentes s oly tökéletesen érett, hogy a levél nagy része citromsárgán magától hullott le az őszi folyamán.

150.000

drb. I. és II. oszt. gyökeres. I. oszt. 1000 drb. 14 frt., 5000 drb. vételnél 13 frt., 10000 drb.-nál 12 frt., II. oszt. 1000 drb. 8 frt.

Rupestris Monticola, Vitis Solonis sima és gyökeres

Delaware

vessző ára sima: I. oszt. 100 drb. 2 frt. 50 kr. 1000 drb. 20 frt., II. oszt. 100 drb. 1 frt. 20 kr., 1000 drb. 0 frt. (háziilag való gyökereztetésre) gyökeres 100 drb. 8 frt., 1000 drb. 76 frt.

Bor ára hl.-ként: 1909. évi 60 K., 1906. évi 70 K., 1905. évi 90 K.

E direkttermőt, melyet permetezni s kénporozni nem szükséges s amely bármily szigorú telet fedés nélkül is kibír, árjegyzékem részletesen ismerteti.

Annak igazolására, hogy e direkttermőből amely pedig a múlt évt. ismeretes rossz termés mellett is nagy átlagban több mint $\frac{1}{2}$ liter adott tőkéként lehuzottan s nem mustul számítva) okszerűen szüretelve s

megfelelően kezelve borát, milyen értékes minőséget lehet produkálni (az érte elérhető ár különben maga is elég fényes bizonyíték) bárkinek — feltéve hogy e lapra hivatkozik — mintául $\frac{1}{10}$ literes dobozzal ingyen és bérmentve küldök. Több évi minta 40 fill. dobozonként, mely összeg bélyekben küldhető be. $\frac{1}{4}$ liter 1 K bérmentetlenül.

Európaiak.

Sima: Chasseles blanc és Chasseles rouge.
Gyökeres: több bor- és csemegefajtában.

Érmelléki bor.

Saját termésű fehér és vörös több évjáratból 40 től 50 K.-ig. $\frac{1}{10}$ liter minta ingyen.

Bor- és vesszőárj gyűzők ingyen.

Jelentékeny mennyiség közvetítését díjazom.

Veszek:

Ezerjő, Kövi Dinka, Olasz Rizling Chasselas szokványminőségű gyökeres hazai vesszőt. A vétel saját tisztán ültetett szőlő hiányainak pótlására történvén, csak is garantált fajtisztaságú fajazonos vesszőre reflektálok. Cserébe is elfogadom sima európai Chasselas, sima és gyökeres Riparia, Rupestris vagy Delaware vesszőért.

Söpjng Endre,

szőlőbirtokos. Székelyhid (Biharmegye.)

Tenyészbika árverési hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménészgazdaság tisztavéri tenyészetéből származó **18 darab erdélyi magyar és 3 db simmentháli fajta fiatal tenyészbika Tordán** az állami gazdaság majorjában f. évi

március hó 22-én délelőtt 10 órakor

nyilvános szóbeli árverés útján készpénz fizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai m. kir. ménészgazdaság intézősége által (Kolozspuszta, utolsó posta és távirtda állomás Kolozs) az érdeklődőknek megküldetik.

Budapest, 1910. évi február hó.

2423

M. kir. földmívelésügyi Minister.

ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 150 millió korona.

E társulat, mely 70 éves fennállása óta 550 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jég okozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

SZEKULA ÁKOS

vezérfelügyelő

2491

50 q vetőmag árpát és

50 q tengerit veszek direkt eladóktól. Mintát és árajánlatot kér a

bilaki uradalom;

postá helyben.

2426

Gépész, esetleg gépész-kovácsi

állást keresek Szent György napra, uradalomba.

30 éves nő, gyermektelen az összes gazd. gépek kezeléséből kiváló jó gyakorlatom van és elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezem.

Cimem: **Józsa István** gépész.

Körtökpu, u. p. Szász Régon.

(A gőzmalomban.)

2427

PRÉSELT Elad,
Alomszalmát

Keres triörözött tavaszi
büköny

Báró Bánffy Dezső klasszikus gazdasága, posta, távirtda, vasút helyben.

2410

ERDÉLYI GAZDA

AZ »E. G. E.« TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A magyar gazdák a korcsmák ellen.	111
Erdélyi Gazdatiszti Egylet progrmmjs. - 2. - 2.	111
Fogyasztási szövetkezetek a kultúra szolgálá- sában.	112
Bikakiállítás Székelykeresztúron. <i>Czirmes</i> <i>Bálint</i>	113

Kisebbszakközlemények:

Art-e vagy használ a rovaroknak a téli fagy? — Dinye termelés szabadban. — Árpácte- tés lovakkal. — Fagyökereket. — Fák ülte- tésénél. — A lótetű ellen. — Lóherés mész- szel való trágyázása. — Creosotin szarvas- marhák felfuódása ellen. — A tojás sárga színe. — A meleg víz befolyása a növé- nyekre.	113
Egyleti élet.	114
Kormányintézkedések.	114
Vegyes közlemények.	115
Hirdetések.	

A magyar gazdák a korcsmák ellen.

A magyar nép lelkületében és anyagi viszonyaiban kevés dolog vitt végbe annyi rombolást, mint a korcsma. Lehet, hogy ennek az oka nem más, minthogy a korcsmák tulnyomó nagy része kezdettől fogva megbízhatatlan kezekben volt. De ha ettől a somoru tünettől eltekintünk is a korcsma mindenképen veszélyes főleg az alsóbb néprétegekre, mert hiszen nálunk a korcsma az alkoholizmusnak, főleg a pálinka ivásnak legtermékenyebb melegágya. A pálinka ivás ellen pedig ma már minden kultur országban felvették a harcot, mert a pálinka megrontja a szervezetet, az egyént, a társadalmat és az egész nemzetet. Az emberiséget degenerálttá teszi s a szervezetben való-
ságos forrása az alkohol élvezet a betegségeknek.

A pálinka ellen tehát harcolni kell. Vannak, akik e küzdelmet úgy gondolják eredményesnek, ha lelkükre beszélnek az embereknek. A modern antialkoholista próféták nem is tudnak egyebet, mint prédikálni: Ne igyatok mert az ivás árt! Igazuk is van, csak hogy ez a prédikáció amikor ezt egy tüzes antialkoholista apostol elmondotta, bizonyos hatást gyakorolt is a lelkekre, de ezt a hatást egy-kettőre le-

rombolja az enyhe szellőtől lóbált korcsma cégér és a korcsma cégtáblák riki-ó, felhívása: »Itt lehet a legjobb kis üstön főzött, hamisítatlan barack, cseresznye, meggy és szilvapálinkát kapni« stb.

A pálinka ivás korlátozásának sokkal alkalmasabb módja tehát az, ha korlátozzuk az ivási alkalmakat. Csukjuk be a korcsmákat és pálinkaméréseket és az emberek mindjárt kevesebbet fognak inni. Csak hogy ám az ellen a kívánság ellen nagyon is mereven ellene szegül a mindenható állam, amelynek óriási jövedelme van abból, hogy az emberek isznak, főleg, hogy pálinkát isznak. Jámbor kívánság a korcsmák bezáratása. Ne is számítsunk ilyesmire, legalább addig ne, míg az államháztartás valahonnan nem bírja pótolni a szeszdóból származó jövedelmet.

Egy dolgot azonban joggal elvárhatunk mégis az államtól, ez pedig az, hogy legalább olyan időben tiltsa el a korcsmák és pálinkamérések nyitvatartását, amikor az embereket a munkanélküliség szinte ösztönszerűleg kergeti szórakozások keresésére, szórakozó helyek látogatására.

Nagyon sok társadalmi testület, nagyon sok törvényhatóság követelte már a korcsmák és pálinkamérések vasárnapi és ünnepnap munkaszünetét. Most legújabbán az Országos Magyar Gazdasági Egyesület lépett sorompóba és annak szociális szakosztálya dr. Szilárd Ferenc előterjesztései alapján szintén formulázta, hogy lehetne megvédelmezni a falusi népet a pálinka ivás és korcsmazás veszélyei ellen. A korcsma tudniillik, nemcsak azért veszélyes, mert ott inni lehet, hanem azért is, mert a korcsmában elfogyasztott szesz gőze zavarólag hat a szellemi működésre s az alacsony sorsu embereknek poharazás közben lehet beadni legkönnyebben mindenféle, haza, nemzet és vallásellenes tant és minden a társadalom felforgatását hirdető eszmét.

Az OMGE nem helyezkedett az antialkoholisták merev álláspontjára. Tudja jól, hogy gazdasági szempontból mit jelent az országra a bortermelés és tudja azt is, hogy az orvosok és természettudósok máig se döntötték el véglegesen azt, vajjon a bor és sör mértékletes fogyasztása árt-e valóban a szervezetnek. Az OMGE éppen azért csak azt

kívánja, hogy a korcsmákat megbízható kezekre bizzák s éppen ezért a szövetkezeteket az ital-mérési engedélyek kiadásánál előnyben részesítsék. Kívánja ugyan, hogy a korcsmák és pálinkamérések számát fokozatosan apasszák, de ezzel szemben jelentősebb az az óhajtaása amely a korcsmák munkaszüneti napon való bezárására és a korcsmai hitel teljes eltiltására vonatkozik.

A gazdák azonban a pálinkaivás csökkentését az által is kívánják, hogy jövőben el akarják tiltani, miszerint cselédeknek és munkásoknak a munkaadó fizetés, napszámber, vagy jutalom gyanánt pálinkát adjon. Célszerű intézkedés volna az OMGE szerint az is, ha a bérfizetés napját a jövőben a hét közepére tennék. Megfelelően kell természetesen módosítani a büntetőtörvénykönyvet is, hogy ily módon az ittasságból származó bűnök és vétségek, ha nem is egyforma, de legalább hasonló beszámítás alá essenek, mintha azt józan körben követi el valaki.

Ezek a kívánságok, amint látjuk, olyanok, amelyeknek visszhangra kell találni minden jobb érzésű ember lelkében. Az a nagy erkölcsi súly, amellyel a gazdák legfőbb társadalmi szervezete, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület rendelkezik, reményt nyújt arra, hogy a pálinka pusztítását ismerők egyakarattal sorakoznak a gazdák zászlaja köré.

Az Erdélyi Gazdatiszti Egylet sorsa.

A fenti egyesület legutóbbi választmányi ülésén az a vélemény alakult ki, hogy jó volna ha nem próbálkoznánk továbbra is a külön működés, igen szép, s tekintettel speciális viszonyainkra — talán indokolt eszméjével, hanem erősítsük beolvadásunkkal a már sokkal régebb és sokkal erősebb »Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületét«, melynek ugy alaptökeje, mint tagjainak száma, alapítótagjainak tekintélyessége és áldozatkészsége — már is biztos reménységet nyújt a későbbi hatalmas, boldogító teljes megerősödése. A választmány már el is határozta a fenti véleménynek, mint indítványnak közgyűlés elé vitelét s már most lássuk mi kényszerítette rá!

Egyletünk 8 éve alakult meg de részben az anyagi töke hiánya, részben a tagok sajnálatos nembánomsága oda süllyesztette, hogy fenntartása az eddigi tapasztalat szerint teljes

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK

MAGYAR MAGYAROK

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

lehetetlen, jobban mondva nem sok értelme volna!

Lett volna, legyen azonban Egyletünk működése bármily tevékeny is, nem e volna még akkor is egészen helyes a beolvadás a társalgatba? Erre szerény véleményem szerint csak azt felelhetem: helyes volna, mert *összetartásban az erő* s nekünk gazdatiszteknek ugyancsak szükségünk van egy erős életképes egyesülésre melynek *erkölcsi* tekintélye megvédené — sokszor hiába kerest — jogos igazságunkat, másfelől pedig *anyagi ereje* segítséget nyújtana a pillanatnyi segélyre szorulóknak, *nyugdíj* intézménye pedig befizetett filléreink ellenében levonná vállainkról azt a gondot, hogy mi lesz majd akkor ha kivénülünk, elbetegedünk — s mi lesz hátramaradottainkból akkor, mikor ránk huzzák a hantot!

Szükségünk van e a fentiekre? Bizony szükségünk, s a ki ellent mond, annak nem a józan esze, hanem — legszelidebb kifejezéssel élve — önhittsége diktálja meggondolatlan szavait!

Lássuk már most egy kicsit közelebbi világitással, hogy miért kell nekünk *igazán megerősödni!* Nézzünk széjjel közéletünkben, s mindjárt fogjuk látni, hogy ugyancsak *mostoha gyermekei vagyunk*, első sorban *nem másnak*, hanem *saját magunknak*, mert ha az a pár ezer gazdatiszt a hány él Magyarországon összeállana hát egy olyan erős erkölcsi testületet alkotna, hogy tagjai *jogos* érdekeit bárkivel szemben is megvédhethné, míg így bizon nem sokat nyomunk a latban s még az u. n. *gazdatiszti törvény* is csak *irott malaszt* marad, mint ezt közéletünk nem egy példája bizonyítja! Erről sokat, erőssen sokat lehetne beszélni, de mivel a sok beszéd keveset ér — inkább tegyünk!

Az Erdélyi Gazdatiszti Egyletnek vagyunk vagy 200-an tagjai, s ez a *társulásra nem igen hajlandó* magyar közéletben egy olyan *numerus*, a melyeknek csatlakozását az országos egyesület szívesen venné, mert egy olyan lökést adna annak a felette üdvös törekvésnek, melynek célja az összes gazdatisztek egyesülése, hogy talán (?) még a törvényhozás is megértene és kimondaná a *kötelező* belépést, mely aztán azt eredményezné, hogy elsősorban *nyugdíj* ügyünk végre valahára *teljesen biztos* alapot nyerne!

Egyletünk beolvasztása, jobban mondva beolvadása, még nem factum, mert a tárgyalások titkárságunk útján még csak most folynak, s ezen tárgyalások eredményei 1910. március hó 20-án kerülnek az akkora összehívandó közgyűlés elé* — de én reményilem, hogy sikerülni fog, s legalább is *anyagi* tekintetben teljesen csatlakozunk.

Erkölcsi dolgokban, milyenek teszem fel — a princípális és gazdatiszt között felmerülő vitás ügyeknek *választott* bíróság útján való megvitatása, vagy egyes lokális jelentőségű gazdasági mozgalmakban való *vezető* résztvétel, vagy tanulmányutak rendezése etc., — tekintettel speciális viszonyainkra, működne továbbra is Egyletünk, s a fent érintett dolgok irányítására meg volna a mi saját külön vezetőségünk. Mindezen részlet kérdések megvitatása a

* Egyidejűleg a kolozsvári gazd. akadémia gazdaságának megtekintése, modern gazd. gépek bemutatása. *Cikktrő.*

közgyűlés dolga, de hogy mennyire szívesen venné az országos központ testületileg való egyesülésünket mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy illetékes források szerint esztendőnként tartana Erdélyrészi városokban is közgyűlést.

Minek irnám, minek hangsúlyoznám továbbra is egy erős gazdatiszti egylet fontosságát, mert hiszen nem csak nekünk volna üdvös, hanem princípálisainknak is. Egy erős egyesület tagjai felett őrszemként vigyáz, ügyel — megbecsüli vagy *megőcsülteti* azt ki megérdemli, s kidobja, kiveti a szemetet, a piszkot, aki csak bitorolja címét, vagy vissza él hivatásával, vagy nem fogja fel hivatásának fontosságát.

Egy erős Gazdatiszti Egylet, mely képes tagjai nyudij ügyét is rendezni, a milyen igazán használ a gazdatisztek épen olyan igazán használ a princípálisnak is mert van szép Magyarországon sok olyan u. n. földes ur aki úgy beszél úgy bánik gazdatisztjével — mint cselédjével, vagy még úgy sem, s az ilyen urakat említésre sem méltatom, de viszont vannak olyanok is, és hál Istennek sokan, kik méltányolják még holta után is gazdatisztjuk fáradozását, ha mindjárt *nagy áldozat* árán is. Ettől a nagy áldozattól menti meg princípálisainkat a rendezendő nyugdíj ügy, mert bizon egy olyan 1500—2000 holdas gazdaságban, vagy még kisebbben egy fungens és egy nyugdíjas tisztet is tartani nagy áldozat.

Azzal a jó reménységgel fejezem be irásomat, hogy talán nem hangzottak hiába el a benne lévők s ezt teszem azzal a biztos tudattal, hogy mindnyájan egyformán gondolkozunk fentiektről csak az a baj, hogy nem igen akarjuk levetni a közönyösséget; pedig le kell vetnünk, mert ha mi nem törődünk saját érdekeinkkel, akkor nem érdemeljük meg, hogy más törödjék velünk. —z.—z.

Fogyasztási szövetkezetek a kultura szolgálatában.

A fogyasztási szövetkezetek kulturális hivatását nagyon sokan szeretik kétségbe vonni, pedig a való élet minden nap rácsófol a kételkedőkre. Legutóbb is oly dologról ad hirt a napi sajtó, ami világosan bizonyítja, hogy a fogyasztási, hitel és egyéb szövetkezetek helyes vezetés alatt egy-egy községnek nem csupán gazdasági téren való előrehaladására szolgálnak, hanem igazán nagy szolgálatára lehetnek a kulturának, a népnevelésnek.

Az eset a következő. Leszété Nyitravármegyének egy kicsiny tótajku községe. Ebben a községben Bielicky Jusztin esperes plébános kezdesére néhány év előtt a »Hangya« kötelekben megalakult a fogyasztási szövetkezet. Üzleti szempontból is egyike a legjobb szövetkezeteknek, jóformán az egész falu népének fogyasztási szükségletét ellátja Forgalma évről-évre emelkedik, mérlegét ezidén is, — nem tulságos, de igen szép nyereséggel zárta.

Az alapszabályok értelmében a fogyasztási szövetkezet nem fizethet ki tagjainak 5%-nál

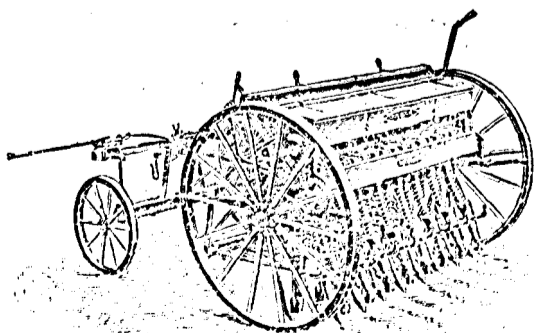
nagyobb osztalékot. Ezért a fogyasztási szövetkezetek; ha az alaptőke 5%-ánál nagyobb a nyereségük, azt a tagok közt bevásárlás arányában szokták felosztani. A leszétei szövetkezetnek 1320 korona ily felesleges pénze maradt, amely azonban nem kerül felosztásra. A közgyűlésen felállt a szövetkezet érdemes elnöke, Bielicky Jusztin esperes plébános s azt az indítványt tette az igazgatóság nevében, hogy miután a kerület több községében iskolák építése vált szükségessé s a községekre amugy is elég sok teher nehezedik s végül, mert a szövetkezeteknek amugy is egyik célja a népnevelés nemes ügyét minden téren erkölcsileg és anyagilag gyámolítani, — a szövetkezet tagjai a felesleget és a szövetkezet jövőben várható esetleges nyereségeit is ajánlják fel iskola építés céljaira.

A krónika feljegyzi, hogy Leszété község tót ajku polgárai a legnagyobb lelkesedéssel tették magukévé ezt az indítványt, amelylyel sikerül ismét néhány magyar nyelvre oktató népiskola létesítését megkönnyíteni.

Azt hisszük, a dologhoz nem is kell bővebb kommentárt fűzni, már csak azért sem, mert a példa nem egyedül álló. Ismerünk oly szövetkezetet, amely a falu két néptanítóját fizeti üzleti feleslegéből, ismerünk oly szövetkezetet, amely árvaházat létesített s viszont olyant, amely 40 betegre berendezett kórháznak fentartását vállalta magára. Ezek a dolgok világosan bizonyítják, hogy a fogyasztási s egyéb szövetkezetek légköre nemesebb erkölcsi tartalommal van telítve és ha egy-egy szövetkezet élére kulturális és emberbaráti érzésektől áthatott egyén kerül, a szövetkezet, nagy részben teljesíthetik azokat a kulturális és emberbaráti kötelezettségeket, amelyek egyébként a társadalmat terhelnék.

Természetes dolog, hogy Bielicky Jusztinekre van szükségünk, aki a maga kicsiny falujában nemcsak fogyasztási, hanem hitelszövetkezetet és gazdakört is szervezett és vezet állandóan és dacára annak a szűk körzetnek, amelyeknek ezen intézmények működése kiterjed, mégis sikerül olyan eredményt elérnie az embereknek áldozatkészségre való nevelésében, amit az egész ország társadalma is méltán irigyelhet.

Bielicky Jusztinokra van szüksége és a leszéteihez hasonló szövetkezetekre az ország kulturájának, akkor mindinkább kevesebb lesz a düledező falu iskola, a tetőnélküli népoktatási intézmény, de kevesebb lesz az analfabéta is és kétségtelenül csökkeni fog a széles néprétegek nyomora. Egyszerűen és egyszerűen vezetést mellett a szövetkezetek nyomán nemcsak a jólét, de a kultura virágai is nőni fognak.

Szab., „Rekord II.” sorvetőgép

A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

2024

Sorba vet — sorba trágáz!

Allamgépgyári legújabb szerkezetű gőzcseplőkészletek, benzírmotorok, roscai acélekék, Kalmár-féle rosták és egyéb talajmivelő eszközök.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körut 32. szám.

Bikakiállítás Székelykeresztúron.

A székelykeresztúri országos jellegű bika-kiállítás és vásár, a közel 30 éves gyakorlat-hoz hiven, február 28-án tartatott meg. A kiállítás és díjazás kiterjedt a borjastehenek és üszökre is. Gyönyörű tavaszi idő kedvezett, a népes sokadalomnak. A közönség körében, a szokásosnál nagyobb érdeklődést keltett a mostani kiállítás.

Szerény véleményem szerint, az ideai kiállításon bemutatott anyag, ha nem is jobb, de olyan minőségű most is volt, mint az előző pár év produktuma. Hogy szembetűnő haladás nem volt konstatálható, ez nem a tenyésztők rovására, hanem a múlt év gyarló takarmány termésének terhére irandó.

Magyar bikák iránt nagy volt a kereslet; több olyan vidékről voltak itt vevők, ahol eddig nyugati színes marhát tartottak. Általában nap-nap után tapasztaljuk, hogy az erdélyi szarvasmarha tenyésztési fordulat előtt áll, a tarkamarha-tenyésztés a legtöbb vidéken csődbe került, mert nem találja meg tenyészfeltételeit s mert sok a panasz ellenők és így az ősi magyar marha, pár év leforgása alatt, újból visszahódítja azon területeket, melyeket a tarkasomszéd, tőle elharácsolt.

Alkalmunk volt tárgyalni alföldi uradalmak gazdasági hivatalnokaival, akik keservesen panaszkodtak, hogy a tél folyamán, az erdélyi részeken több vásáron megfordultak és oly kevés a magyar ökör, hogy a szükségletnek még telerését sem tudják fedezni. Ökörhiányra engednek következtetni, a magas árak is, legutóbbi vásárunkon az 5—7 éves formás testű és jótáplált ökör párját 900—1100 koronával fizették.

Óva intjük tehát székely testvéreinket, ne vesztegessék el tehén- és üszőállományukat, tartsanak mentől több és mentől jobb erdélyi fajta magyar marhát, mert ez a gazdasági ág van hivatalosan arra, hogy mostoha viszonyok között gazdálkodó népünknek állandó és biztos jövedelmet teremtsen.

Az ideai kiállításon 150 bika (kistenyésztő 86, nagytenyésztő 52 és községi 12 drb) továbbá 48 drb. borjastehén és 38 drb. két és három éves, magyar fajta, üsző volt. A tarkamarhák csoportját, 11 drb. borjastehén képviselte.

Ugron Zoltán és Bárczai Gyula 10—10 bikát, Sperker Ferenc pedig 3 drb. bikát hozott kiállításunkra. Feltűnést keltett Br. Kemény József távoimaradása; az ő tenyészetének produktumai csak másodkézből, élelmes marhakupec útján kerültek Keresztúrra.

Kiállításunk pálmája az idén is a szentdemeteri tenyészetnek jutott. Dextrád község által 2000 koronáért megvásárolt 23 hónapos »Csákó« nevű bika nyerte el az Erd. Gazd. Egylet 100 koronás első díját. Csak ismétlé-

sekbe bocsájtkoznánk, ha a tenyészet minőségének és érdemének méltatását tárgyalnók, csak azon általános véleménynek adunk kifejezést, hogy a szentdemeteri tenyészet ezidei példányain is meglátszik a Sperker Ferenc mesteri keze és páratlan szakértelme.

Sperker Ferenc az idénre 9 bikát nevelt eladásra, ebből 8 drbot adott el és pedig 7 drbot egyenként 2000 koronáért és 1 drbot Székkut községnek 1600 koronáért. Örvendetes jelenség, hogy most már nemcsak az uradalmak fizetnek 2000 koronás árakat, hanem egyes értelmes és haladni vágyó községek is. Az ideai 2000 koronás vásárlók között szerepel Bátor és Dextrád község és Kolozsvár városa. A még eladatlan 9-ik bika, a Gróf Eltz-féle vukovári uradalom (Horvátország) részére van lefoglalva.

A 2-ik díjat, az idén is a fiátfalvi tenyészet kapta. Az Ugron Zoltán tenyészetéből kikerült és 1500 kor. ért eladott »Káplár«, s a »Pongrác« nevű 1200 kor.-val értékesült, hatalmas tarmetű, erős csontozatu és arányos testalkatú bika, ugyszintén a kedvelt tenyészet edzett szervezetű, többi példányai is, arra engednek következtetni, hogy a fiátfalvi tenyészet, széleskörű tapasztalattal, nagy körültekintéssel s az okszerű állattenyésztési elvek szemellett tartásával kezeltek.

A nagytenyésztők 3-ik díját, Bárczai Gyula bikái nyerték el. »A kanyargó Tisza« partjáról ide került erdélyi jellegű apaállatokat az idén is 800 és 1000 koronás árakban vásárolták meg a községek.

Gróf Somsich Tivadar ezüst érmet, Ravasz Miklós homoródszentpáli birtokos pedig dicséző oklevelet kapott sikerült bikájáért.

A kistenyésztők közül: Szőke Károly 2 éves bikája 100 kor.; Benkő Mihályé 80 kor.; Kovács Károlyé 60 kor.; (Erd. Gazd. Egylet díja) Burszán Sándoré 50 kor.; Keresztély Mártoné 30 kor.; Bartha Mózesné 20 kor.; s a Pity Lajos 2 éves bikája pedig bronz érmet kapott. A kistenyésztők bikái, 700 és 1000 koronás árban értékesültek. Eltekintve ezen bikák végtagjain észrevehető járatlanságtól, testforma, fajta jelleg, csontozat és termetség dolgában, dicséretet szereztek gazdájuknak.

A községi hágóvikák közül: Nagyalambfalva, óriástermetű, 5 éves remek apaállatát minősítették első díjra, Betfalva község bikáját 2-ik díjat; Ujszék helyé 3-ik díjat; a Jánosfalvi községi bika pedig 3-ik díjat nyert.

A borjastehenek csoportjában: Győrffy Mózes darvas szőrű, 5 éves, 600 korvna értékű, sajátnevelésű, igen jó alakulatu és csontozatu tehene nyerte el a 100 kor. első díjat; Mester Lajosé 2-ik; Veress Mózesé 3-ik; (40 kor. Erd. Gazd. Egylet díj) Morvai Samué 4-ik; Szakács Dénesé 5-ik; Kovács Eleké 6 ik; s a Szőke Károly borjastehene pedig bronz érmet kapott.

A 3 éves üszők csoportjában: Péterfi Mó-

zes üszője 80 kor.; Marosi Imréé 60 kor.; Márton Dénesé 50 kor.; Beke Alberté 40 kor.; s a Kibérdi Mihály 3 éves üszője pedig 20 kor.; jutalmat kapott.

A 2 éves üszők csoportjában: Kálmán Lajosé 50 kor.; Fekete Pálé 40 kor.; Kovács Károlyé 20 kor.; s a Firtos Gergely üszője 15 koronát nyert.

A kiállított és tenyésztésre alkalmasnak minősített apaállatok nagyrésze gazdát cserélt. A szorgalmas tenyésztők sok szép bankót raktak zsebre; adja Isten, hogy gazdaságuk üzemében, nyoma és eredménye legyen a tenyészállatok után befolyt jövedelemnek.

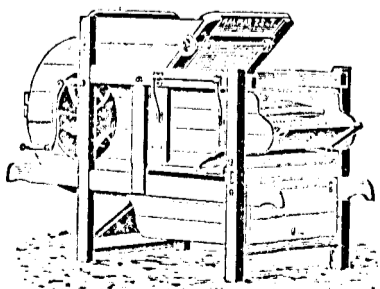
A sikerült kiállítást nagyszabású bankett fejezte be a »Korona« vendéglőben, mintegy 120 kis- és nagytenyésztő és több agrár barát részvételével. As első felköszöntőt a vármegye alispánja, Dr. *Sebessy János* mondotta. Felköszöntőjében a vármegyei gazdasági egyesület multját és érdemeit méltatva, az egyesület buzgó tevékenységű elnökére, Ugron Ákos főispánra üritett poharat. Ugron Ákos g. egyesületi elnök—főispán, kiterjeszkedvén az erdélyi magyar fajta marha tenyésztésének nemzetgazdasági fontosságára, megemlékezett azon jótékony hatásról és anyagi segítségről, mellyel az »Országos Magyar Gazdasági Egyesület« és az »Erdélyi Gazdasági Egyesület«, a keresztúri kiállítást évtizedek óta támogatják. Élteni a két egyesületet. Hlatki Miklós a gazdasági egylet titkára, a keresztúri kiállítások egyik leghűbb látogatójára, az »Erdélyi Gazdasági Egylet« érdemes alelnökére, Lészai Ferenc kolozsmegyei nagybirtokosra emelt poharat.

Gzirnos Bilint.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Árt-e vagy használ a rovaroknak a téli fagy?** Sokan azon nézetben vannak, hogy a téli fagyok igen sok rovar (rovar lárvát) semmisítenek meg. Igen sok megfigyelés és feljegyzések ennek ellenkezőjét s azt tanúsítják, hogy a szabadban a fák kérge alatt vagy a megfagyott talajban a hidegnek kitett rovarlácnak és báboknak a kemény hideg legkevésbé sem ártott. Ellenkezőleg az tapasztaltatott, hogyha télen erős hideg uralkodik, az a rovarokra nézve még hasznos is, mert míg egyfelől a talajt borító jég és hóréteg elrejtette, védté őket, különösen a rovar év madaraink elöl; másfelől addig a nagy hideg, jég és hó takaró folytán, élelemhiány következtében sok rovarév madarunk szokott elpusztulni s így a rovarok a pusztitástól mentve vannak. Statisztikai adatok is igazolják, hogy tartós tél után, midőn nagy hidegek és havazások voltak, tavasszal sokkal több rovar szokott előbujni, sőt a kártékony Lepidoptera faj épen megszaporodva szokott jelentkezni s ugyanez észleltetett a mezőgazdaságra káros rovarokról is.

+ **Dinya termelés szabadban** A korán-érő dinyefajok magvait február végén, vagy esetleg valamivel később is fűrészparral töltött edényekbe tesszük. Miután jól megöntöztük, jó meleg és egyenletes hőfoku helyre állítjuk.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek

az „Európa“-szerű első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb,

a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„EREDETI KALMÁR-ROSTÁK“

Ez évi ajándékainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

ERDÉLYRESZI VEZÉRKÉPVISELET SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE

Marosvásárhely, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy.

Ha már sarjadzanak, akkor melegágyba üveg-burok alá helyezük, ahonnan csakhamar megint kivesszük és kettesével apró edényekbe lehetőleg ugorkák közé ültetjük, mivel ezek hasonló hőséget kívánnak. A kertben 1-80 m. magas és széles lombhalmokat rakunk, melyekre kis, 35 cm. magas és széles földet hozunk jól trágyázott ágyból. Május vége felé, — amidőn már nem kell többé fagytól tartanunk — a palántákat ezen halmokra ültetjük, de óvatosságból éjjelre még egyelőre edénnyel, vagy üveg-burokkal befedjük. Ha a harmadik levél kihajtott megnyessük a palántákat, hogy jobban fejlődjenek és mellékhatásokat nyerjünk. Minden egyéb munka termékenyítés céljából fölösleges. Addig, míg gyümölcs még nincs, szükség szerint többször öntözzetünk; ha azonban már termés látható, abban hagyjuk ezt, és a gyümölcsök alá üveget vagy deszkát teszünk, hogy a rothadást megakadályozzuk. Az érést a szár körüli apró repedéseken ismerhetjük fel — ez rendszeren szeptember elejére esik — és ekkor már hozzá kell látnunk a dnyék leszedéséhez, mivel a hasadások mindinkább nagyobbodnak. A nem teljesen érett dnyéket is leszedjük és érés végett üveg-burok alá állítjuk.

+ **Árpaetetés lovakkal.** Az árpa könnyen emészthető takarmány, melyet minden háziállat kedvel. Lovaknál a zab után legjobb az árpa; zab helyett etetik, a szokásos zab-mennyiség feléig, de nagyobb adagokban is többnyire egészben, de jól vegyítve szecskával. Idősebb lovak, szopos kancák és csikók ellenben zuzott állapotban, csak kevéssé nedvesítve kapják. Árpadara különben bágyadtá, izzadásra és kolikára hajlókká teszi a lovakat, különösen ha nedves állapotban etetik.

+ **Fagyökereket,** valamint faágakat, melyek szomszéd területről átnyulnak, ezen föld tulajdonosa levághat. Minthogy azonban az ágak levágásánál a birói gyakorlat az erdő-törvényekre támaszkodik, valószínű, hogy előforduló esetben a gyökerek kiásásánál is hasonló álláspontot fog elfoglalni.

+ **Fák ültetésénél** különösen gond fordítandó arra, hogy a gyökerek elejétől fogva a legtermékenyebb földrétegbe hatolhassanak; ezt elérjük azáltal, ha a vermet melybe a fát ültetni akarjuk, jóval ültetés előtt kiássuk, hogy a levegő a talajra hathasson; azonkívül elég, ha 70—80 cm. mélyre, de lehetőleg 2 m. szélesre ássuk, hogy a gyökerek a laza talajban könnyen terjedhessenek.

+ **A lótetű ellen** sikeresen használható a naftalin, amely a melegágyakban a trágyaréteg fölött szórandó el. Ez a szer teljesen távoltartja az oly nagy mértékben káros lótetűket és a növényeknek semmit sem árt, azok vigan és szépen fejlődnek.

+ **Lóherés mésszel való trágyázása.** A lóherést oltott mésszel felültrágyázni nem helyes eljárás, mert a meszet nem lehet kellőleg a talajba munkálni enélkül pedig a mész nem használ, sőt amennyiben a talajt cserepessé teszi, még árt is neki. Igen ajánlatos azonban azon táblát melyre lóherét akarunk vetni, az előző év nyarán vagy őszén megmeszezni. 10—

15 g oltott meszet egyenletesen el kell szórni és ezután azonnal alászántani.

+ **Creosotin szarvasmarhák felfuvódása ellen** jó eredménnyel használható, ha a felfuvódás foka nem teszi még okvetlenül a troicárt használatát szükségessé. A creosotinból felnőtt állat számára egy evőkanállal teszünk be egy borospalacknyi langyos vízbe s 200—250 gramm glaubersót keverünk hozzá. Azonnal bőfűgés és kérődzés áll be s a veszedelem elmult. Ha egy órán belül javulás nem állna be, megismételjük az adagolást s akkor a hatás állítólag elmaradhatatlan Kisebb állatoknál megfelelő kisebb adagokat alkalmazunk, pl. juhnál egy teáskanállal creosotint s 50 gramm glaubersót hozzá.

+ **A tojás sárga színe.** A tojás sárga színére nagy befolyást tud gyakorolni a takarmány milyensége. Hogy ez így van, arról bárki meggyőződést szerezhet, ha pl. egy nyáron tojt tojást összehasonlít egy téli tojással. Nyáron a tyukok alkalmat lelnek zöld növényi részek felvételére, míg télen ennek lehetősége a tenyésztőn mulik. Aki tehát szép »sárga« színű tojássárgát óhajt télen is, az pl. takarmányrépát, szárított ákáclobot vagy lucernaszénát etessen tyukjaival ez időben. Ezen eledelekből főként a répa (nyersen) dietikus hatása is: tisztítja a gyomrot. Nem egyszer pedig, ha avatatlan kéz nyújtja a tyukoknak: valósággal hasmenést okoz; azért fagyos répát, avagy száraz etetés után minden átmenet nélkül etetni répát nem szabad.

+ **A meleg víz befolyása a növényekre.** Számos tapasztalat igazolja azt az állítást, hogy a langyos víz a növények fejlődésére föltöbb előnyös. Ennek két oka van: először, mert a hideg a gyökér tevékenységét csökkenti s így a földfölötti részek fejlődését is gátolja; másodsor, mert a meleg a gyökér tevékenységét fokozza s így előmozdítja az ágak, a levelek stb. fejlődését. Ez okból az öntözésre, a mennyire lehet, csak meleg vizet használunk s a kertészek majdnem forró vízzel való öntözéssel csodákat művelnek. Ha a virágcserepben kellemetlen szagot érzünk és a növény beteges kinézésű, lazítsuk meg a talajt, míg az nedves, figyelve hogy a hajszálgyökereket meg ne sértjük, hagyjuk elegendőképpen kiszáradni, hogy a gyökerekhez levegő jusson s azután öntözzük meg 30—36 R° meleg vízzel és megfogunk győződni, hogy a gyökerek ezt a hőfokot jól kibírják, míg a kártékony férgek elűzetnek általa. Ha a föld megszáradt, a meleg vízzel még egy-kétszer megöntözzük s a növény csakhamar buja fejlődésnek indul. A meleg vízzel való rendszeres öntözés a talaj melegségét pótolja és fokozza a növekedést. A datura, heliotrop, jantanusok bámulatos gyorsan fognak fejlődni és virágozni, ha őket kiültetvén a szabadba, meleg vízzel rendszeresen öntözzük. A leveles növényeket is csak meleg vízzel kellene öntözni a szabadban is. A meleg vízzel való öntözés a gyümölcs kifejlődését is előmozdítja, sőt a cseresznye, ribiszke, szőlő érését is nagyban előmozdítja.

EGYLETI ELET.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabályszerű *rendes közgyűlését* Kolozsvárt, 1910. évi március hó 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja saját helyiségében (Attila-utca 10 sz.) megtartani, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgató választmány jelentése az egylet 1909-ik évi működéséről.
3. Pénztári jelentés az egylet 1909 ik évi zárszámadásáról; ezzel kapcsolatban:
4. A számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Az 1910 ik évi költségeloirányzat megállapítása.
6. A mult évi rendes közgyűlés óta az egylet kebelébe lépett tagok bejelentése.
7. A választmány által esetleg átteendő ügyek.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató választmányának Kolozsvárt, 1910. évi január hó 22-én tartott üléséből.

Br. Bánffy Ernő,
egyleti elnök.

Meghívó.

Az »Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet« 1910. március hó 20-án (vasárnap) d. e. 11 órakor Kolozsvárt, az E. G. E. Attila-utcai székházának üléstermében, igazg. vál. ülést és folytatólag közgyűlést tart, melyre a tagjokat tisztelettel meghívja

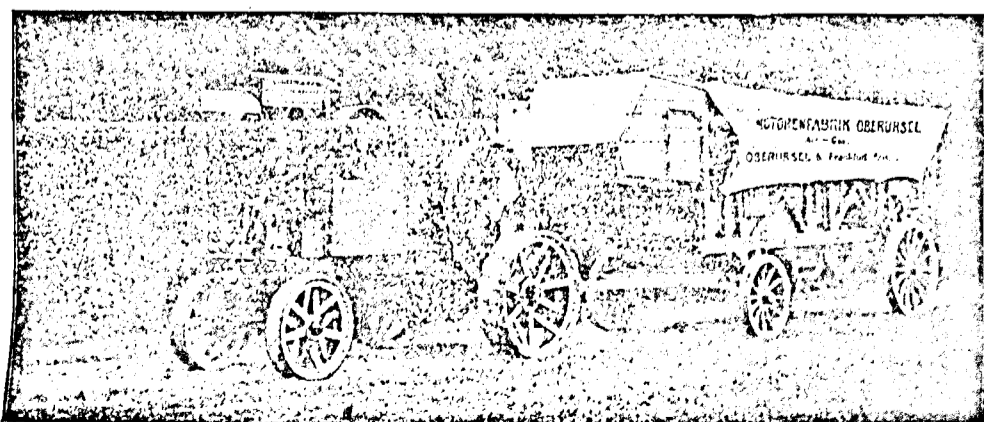
Az elnökség.

Tárgy:

Az igazg. választmány indítványa az egyletnek az Orsz. Gazdatiszti Egylettel való fuziója tárgyában.

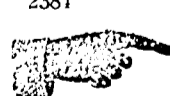
KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A földmivelésügyi miniszterium termésbecslései. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet, illetve a kötelékébe tartozó államok képvisellete abban állapodott meg, hogy minden hónap 20-án egy, az intézet kötelékébe tartozó összes államok terméskilátásait ismertető közleményt tesz közzé a világsajtó útján. Magyarország, mint a jelzett intézet tagja ezen megállapodás elől el nem zárkozhatván, ahhoz hozzájárult. E hozzájárulás következményeképpen a termés becslések közzétételére eddig megállapított időpontokat a földmivelésügyi miniszterium olyképen volt kénytelen megváltoztatni, hogy az ország mezőgazdasági állapotát imertető közleményei, illetve termésbecslései, minden hónap huszadika előtt a római intézet rendelkezésére állhassanak. Ehez képest a földmive-

Magyarországban mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosan kipróbált.

2381

MAGÁNJÁRO-MOTOR

tökéletes gyártója:

Oberupseli Motorgyár r.-t.

Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

céljaira. Részvételeire a külföldről igen sokan jelentkeztek. Az előmunkálatokat a Városligetben már legközelebb megkezdik.

— **Borkivitel az Egyesült Államokba.**
Az északamerikai Egyesült-Államok kormányának földművelésügyi minisztériuma tudvalevően rendeletet bocsátott ki, hogy olyan importált bor a mely literenként több mint 350 miligram kéndioxidot tartalmaz, nem bocsátható be az Egyesült-államokba. A vámhatóságoknak meg-hagyták, hogy az ilyen borszállítmányt utasítsák vissza és az importőrök pedig, a mennyiben a kifogásolt árura az Egyesült-Államok határán kívül vevőt elhelyezést nem találnak, föltétle-nül szállítsák vissza. A newyorki *Wine and Spirits Traders Society* lépéseket tett, hogy Franciaország, Németország, Olaszország, Nagy-británia és Spanyolország washingtoni nagykö-vetei ez ellen az intézkedés ellen a washing-toni külügyi hivatalnál fölszólaljanak.

— **Burgonyaszükség Csehországban.**
Csehország burgonyatermése az idén rosszul ütött be, annyira, hogy a cseh keményítőgyá-rok nyersanyag dolgában meg vannak akadva és idegen külföldi burgonyát kénytelenek be-hozni. A behozatal különösen Németországból történik. A prágai kereskedelmi kamara ebből kifolyólag az osztrák kereskedelmi minisztertől szállítási kedvezményt kérelmezett a német-orzsági burgonyára. Hogy mennyire nem sike-rült az idén Csehországban és annak különösen déli részén a burgonyatermés, kitűnik abból, hogy a múlt évi 35 millió métermázsás termés-sel szemben az idén csupán 30 millió méter-mázsas termett és míg a burgonyabehozatal Ausztriába 1908-ban 320,000 q volt 3 millió korona értékben, addig 1909. november végéig kerek számban egy millió q-t hoztak be 9 millió korona értékben.

— **Magyarország búzabehozatala.** A slatisztikai hivatal kimutatása szerint február hónap 1—15-ig behoztak összesen 94520 mm. búzát; még pedig *Ausztriából* 2811 mm.-t, *Bos-niából* 4518 mm.-t, *Németországból* 4249 mm.-t, *Oroszországból* 53.344 mm. t, *Romániából* 24485 mm.-et, *Szerbiából* 100 mm. t, és *Bulgáriából* 5013 mm. t.

— **Minden gazdaságban nélkülözhe-tetlen a lovak, szarvasmarhák, juhok, sertések, szárnyasok, szóval az összes háziállatok erő-sítésére, edzésére és egészségük épségben tartására legujabban forgalombahozott *Brázay-féle »Kincsem Fluid«* (Kincsem szesz), mely kitűnő hatásánál és a legjobb minőségű anya-gokból való összetételénél fogva az összes külföldi szereket felülmulja. Üvege 2 kor. 80 fillérért kapható a gyógyszerárakban, dro-gériákban és fűszerüzletekben, vagy a készítő *Brázay Kálmán* cégnél Budapest, mely 12 üveget tartalmazó postaszállítmányt 30 koro-náért bérmentve küld.**

Legelsőrendű

Duppai és bundans

Z a b vetőmagnak

és táblán arankamentesített

Lóhere-mag

eladó.

L. Vincenti M.

földbirtokos gazdaságában

Diód, p. Tövis.

2420

ELADÓ

dr. Léczfalvi Sipos Aladár
szamosfalvi gazdaságában

I-ma baltacim vetőmag,

ab Kolozsvár vagy Apahida vasuti állomás, m/mkint 36 koronáért vásárló zsákjaiban.

A megrendelés dr. Léczfalvi Sipos Aladár ügyvéd irodájában teendő meg Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 35 sz. alatt.

2425

Gépész-kovács

kerestetik, ki az összes gazdasági gépek és gőzcséplőgép kezelését és javítását érti.

Cim a kiadóhivatalban.

2424 I.

Ispáni

vagy hasonló állást keres azonnali belépésre, ki 1906-ban tanintézetet jelesen végzett,

2 éven gróf Teleki Árvéd ur dras-sói uradalmában s jelenleg is nagy uradalomban van.

Nőtlen, beszél magyarul és románul.

Cim: Gy. M. Kolozsvár.

Gazdasági akadémia.

2419

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megsza-vazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Vadőr

kerestetik, szerény fizetéssel, ki a vad ápolást, ragadozó irtást érti és a nyomozásban perfect.

Cim a kiadóhivatalban.

2424 II.

Eladó

egy darab, 2 éves 10 hónapos tisztavérű **berni fajta** törzs-könyvezett

BIKA.

2420

Értekezni lehet:

Gáspár Béla tulajdonossal,
Kolozsvárt,

Kádár-utca 3-ik szám alatt.

Gépész, vagy gépész-kovács állást keresek uradalomnál.

Az összes gépek kezelését és kovácsmun-kák elvégzését értem és kiváló jó bizonyít-ványaim vannak.

Állást azonnal elfogálhatok — Cimem:

Lelkes József, gépész és kovács,

Maros-Csapó. 2411

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

TÖRLEY PEZSGŐ

2383

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,980.100.— K
Tartalékok	1,255.767 35
Összesen:	3,235 867 35

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.483.23 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "
1907. " "	41.877.32 "
1908. " "	81.088 76 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintán az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban ré-

szesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2008

Az igazgatóság.

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi gyógyszer különlegességekből, kötszerek és betegápolási eszközök

ÁLLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK

LITKE LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyáru-vegyyszer-, pipere és illatszer üzlete Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készitendő igen jó LIKÖRÖK és RUMOK előállítására kitűnő FRANCIA AROMÁKAT hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Megy	Rózsa	Törköly
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum	Vanília
Ananas	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő	
			Maraschinó	Pfefferüma	Szilviorium	

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Yes amerikai porcelán puder

5 korona helyett csak 4 korona, kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

RÓTH TESTVÉREK
medgyesi
szőlőoltványtelepét
a t. közönség figyelmébe ajánljuk.

Mingenki, aki első osztályu, szép, peronosporamentes szőlőoltványokat megvenni szándékszik, sziveskedjék árjegyzéket kérni.

Thierry A. BALZSAMA, Törvényesen védve
gyógyszerész

Csak az apáca védőjegyű az igazi. A lélegzőszervek minden megbetegedése, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörghurut, tüdőbaj, gyomorgörcs és más gyomorbetegségek, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Külsőleg, szájbetegségek, fogfájás, égett sebek, kiütés, nyilalás és különösen influenza ellen stb. használ. 2 kicsiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy családi nű üveg **öt korona.**

THIERRY A. gyógyszerész
egyedül valódi

CENTIFOLIA-KENŐCSE
meglepett, csallhatatlan és utolérhetetlen gyógyítóhatásu még a régi, sőt rakos sebeknél, sérüléseknél, daganatoknál, gyulladásoknál, kiütéseknél; eltávolít minden idegen anyagot, genyvedést, sokszor fölslegessé teszi a fájdalmas operációt. 2 tégely 3-60 korona.

Cim: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Erdélyi első szőlőoltványtelep
Medgyes, Nagykükülmegye.
Elsőrangú beszerzési forrás.
Szállit - A legkiválóbb fásoltványokat, valamint csodaszép amerikai alany-, hazai sima- és gyökeres veszőket, a saját nagykiterjedésű, mintaszerűen kezelt amerikai anyatelep és szőlőgazdaságából.
Szőlőművelési utmutatást tartalmazó **árjegyzék**, magyar, német és román nyelvben. kívánatra ingyen küldetik.
Szigorú válogatás, lelkiismeretes — kiszolgálás, közismeretes. —
A t. közönség becses megbizását kéri:
Ambrosi Mihály,
szőlőnagybirtokos, az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlészeti bizottság elnöke.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.
Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.
Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof
utódai
fehérenemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.
Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készitve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és fu-tószőnyeg, gyapjú és csipke-függönyök.
Amerikai önműködő ablak-roletták egyedüli főraktár.

VEGYEN! VEGYEN!
Konverzionális Jelzalog-Sorsjegyet!
 A sorsjegyek mindenikét kibuzzák a törlesztési huzáson és a nyeremény huzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeremény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb főnyereménye:
egy millió korona.

Huzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

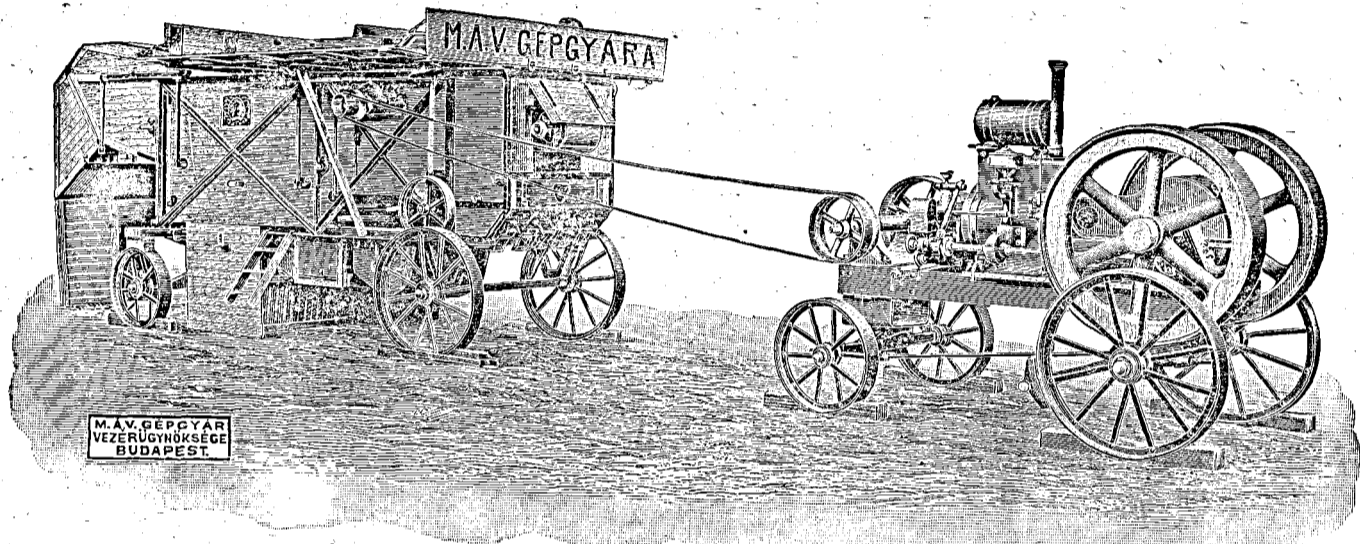
Részletre:
 egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
 egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
 egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
 egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
 egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona

vagy letétre 20 K foglaltó lefizetése után legolcsóbb kamatra,
 A nyeremények azonnal a vevőt illetik.
 2004 Kapható a
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
 részvénytársaságnál
 Mátyás király-tér 7 szám alatt.

Legujabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

Kivánatra szívesen küldünk arjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

2021

ERDÉLYI BANK és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

M. kir. szabadalm. osztályosorsjegyek főelárusító helye.
A bank elfogad betéteket
 takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.
Leszámitól, váltókat, utalványokat,
 járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.
Értékpapirokat, idegen pénznemeket
 elad és vásárol.
Előleget ad értékpapírokra,
 folyószámlán és előre meghatározott időre
Díjmentesen bevált szelvényeket
 és elvállalja a sorsjegyek revízióját.
Kibocsát utalványokat, checkeket,
 hitelleveleket bármely külföldi piacra.
Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt
 tűz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe Deposits.)
 2017 Üzleti órák:
 d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Eladó erdőnek fája.

Felső-Zsukon:

Kötelenden:

Vasúti osztály	Fatómeg				Mű és haszonfa	Érték					
	Darab	mű és haszonfa m. 3.	tűzifa m. 3.	összesen m. 3.		tűzifa	Összesen	tűzifa	Összesen		
	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	
I.	14	18	42	60	900	-	168	-	1068	-	-
II.	208	305	150	455	10675	-	600	-	11275	-	-
III.	3144	2064	1000	3064	41280	-	4000	-	45280	-	-
IV.	775	257	100	351	2514	-	300	-	2810	-	-
V.	1100	-	250	250	-	-	1250	-	1250	-	-
Fő-összeg	5141	2638	1542	4180	55365	-	6318	-	61683	-	-

1907 december hóban megbecsülve.

Mostani ára 65.000 korona

Mindkét erdő fájának vétel ügyében értekezhetni tulajdonos báró **Petrichevich-Horváth Kálmán**tal
 Felső-Zsukon, u. p. Alsó-Zsuk.

Mindkét erdő 6 kilométernyire van az apahidai vasúti állomástól, hová kövezett ut visz.

1908 szeptember havában megbecsülve.

Mostani ára 30.000 korona

2414

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzalog-kölcsönöket, szerzek konvertálók más intézeti terheket, rendbeszedem egyttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelmi Banknál” kifizettetnek. 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit. Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség **GOMBOS BENŐ** Kolozsvár, Feren. József-ut 7. A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
 Wien III., Handelsquai No 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

GAZDASÁGOK

2357 nagy és kis itatóvályu szükség-
 letüket könnyen és olcsón
 módon fedezhetik, ha saját cse-
 lélségükkel készítik, ugyszintén
 alagsöveket, utateraszokat, nemkülönben vízhatlan, könnyű cement-
 tetőserepeket és betonúrtózt is

Ezen termékek előállítására oly olcsó, hogy minden gazdaság még a környékének szükségle-
 teit is kielégítheti, ugyszintén kis iparként azve a gazdaságnak egy jövedelmezési forrása
 válik. A gyárkörtán bevált szabadalmazott formák és gépek nem drágák. Minden berendezés
 állítható fel és fokozatosan bővíthető 80 sz. arjegyzék ingyen. Levelezés bármely nyelven

Dr. Gasparý & Co. Markranstädt, Leipzig mellett,

Városhoz közeli -

vagy jó vasúti össze-

kötetési nagyobb

60—2000 holdas

birtokot

bérbe, vagy meg-

vételre sürgősen

keresek.

Címem a kiadóban

(r. y.) alatt.

Gyökeres szőlőoltvány eladó.

Báró B. nemessza Elemér Hidrévi gazdaságába

Olasz Rizling, Som (Furmint) fehér
 és piros Chasselás, Burgundi, Pas-
 satuti, Leányka, Genuai és —
 Alexandriai Muskotály fajtákból.

Közelebbi értesítéssel szolgál:

Neményi József, jóságfelügyelő,
 Hadrev u. p. Gerend,
 Torda-Aranyosmegye.

2406

Gépesz

kerestetik április 15 re való
 belépéssel bér gazdaságba.

Bizonyítvány-másolataikat csakis oly nős egyének
 küldjék be, kiknek több évi gazdasági gyakorlatuk is
 van gözcséplőgép. kezelésénél, a cséplést szakszerűen
 vezetni tudják, marokrakó, kötöző, aratógép, fű-
 kaszáló és más kisebb gazdasági gépek kezelését és
 azoknak alapos javításához értenek.

Farkas Miksa, urad. bérlő

Szamosfalva
 u. p. Kolozsvár. 2426

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.
 Gyártmányok:

Álló és fekvő **gőzgépek** bármily nagyságban
 Langen & Wolf rendszerű **gázgenerátorok** és **gáz-
 gépek** szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben
 Szivattyuk **Worthington** és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és **jéggyárak.**
 Gépberendezések **malmok**, **téglagyárak**, **olaj-
 gyárak** és **kézfestő-gyárak** részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban
Borsajtók és **szőlőzúrók.** 2010

Eladó

kiváló jó minőségű I. oszt. bor- és
 csemegefajta

szőlőoltványok.

A dicsőszentmártoni szőlőoltványtelep részvénytársaságnál
 peronospora és csimasz károktól (pajor) mentes kitűnő jó
 bor- és csemege fajtájú különböző alanyokra oltott szőlő-
 oltványok kaphatók ezenként 200—260 korona vételárban.

A részvénytársaság kívánatra megrendelőinek dijmen-
 tesen küldi meg 1910 évre vonatkozó árjegyzékét, mellé-
 kelve szőlőültetési és kezelési utmutatását.

Levélbeli küldemények címzendők:

Dicsőszentmártoni Szőlőoltványtelep Részvénytársaság, Dicsőszent-
 márton és Schöppner Sámuel nyug. m. kir. szőlészeti és borászati
 felfüggyelő, telepíazgatónak, Dicsőszentmártonba.

2346

Haszonbérbe kiadó

ifj. báró Wesselényi Miklósné szül. Paget Ilona
 öméltósága **mezőnagycsáni birtokából**
 (az országut mellett Aranyosgyéres vasuti állomás-
 tól 11 kilométer) mintegy 1300 katasztrális hold

szántó, rét és legelő.

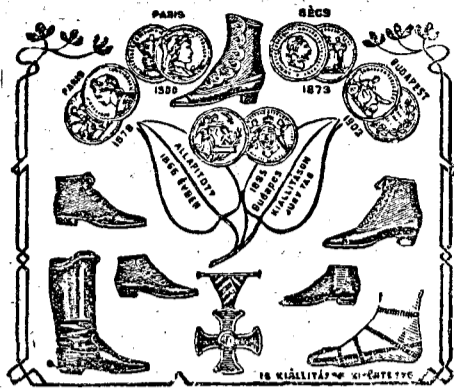
Bővebb felvilágosítás kapható **dr. Nagy Zoltán**
 ügyvéd irodájában **Kolozsvárt Szentegyház-
 utca 3. szám alatt.**

2421

MATUTSEK JÓZSEF

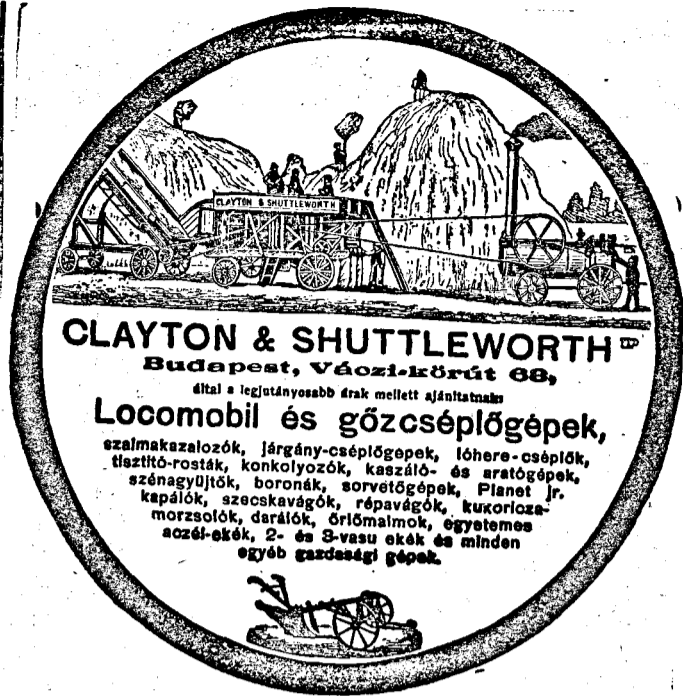
KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy nasznait, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer-féle**

zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szat impregnált szavatolt tisztító lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és vizionteladójának szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakötöző intézet.
Tessék ajánlatot kérni!

2260

Természtől arankamentes

Lóhere-mag

métermázsánként

170 kor. árban, kapható:

Lészai Ferencz

magyar-gorbói gazdaságában.

(Posta helyben.) 2418

Alkalmi ajánlat.

Kifogástalanul nevelt pompás **disz- és virágcserejékből** igen nagy készletem van a legszebb fajváltozatokban. Helyszüke miatt leszállított árak mellett ajánlom a következő gyűjteményeket:

10 diszcsereje	5 fajban	7.— korona
25 diszcsereje	12 fajban	14.— korona
50 diszcsereje	25 fajban	26.— korona
100 diszcsereje	25 fajban	50.— korona
1000 diszcsereje	50 fajban	450.— korona

csomagolással együtt bérmentve a monarchia minden állomására szállítva.

E diszcserejék minden kert állandó díszévé lesznek.

Mühle Árpád kertészeti telepe,
Temesvár Árpádtelep.

2409

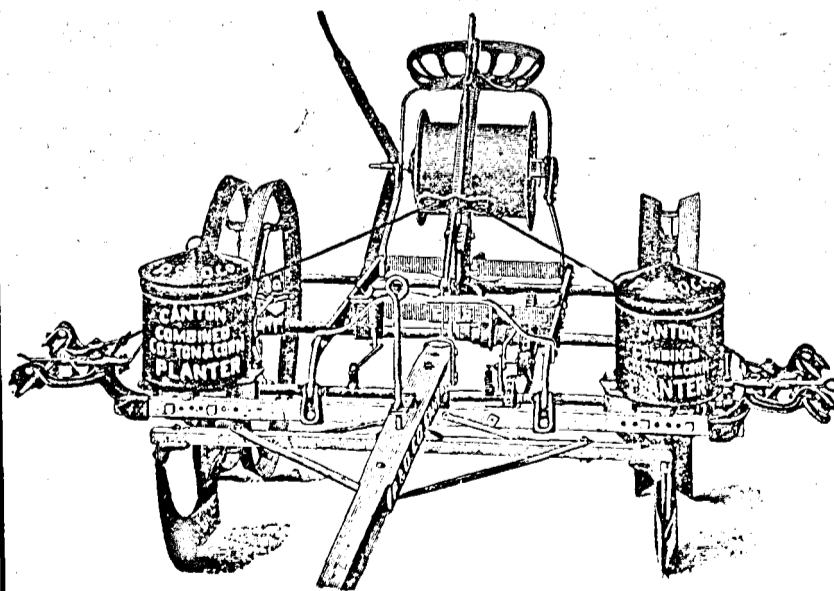
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

automatikusan 25—28—32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánás szerint 2—4 szemet fészkenként.

„Senior“

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

munkaképessége sorköz és táblahossz szerint, napi 7—10 magyar hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior“

magyar gazdaságokban 1907—08—09. években körülbelül 600 példányban kitűnő eredménnyel dolgozott.

Mc GORMICK

Harvesting Machine Company Chicago U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 12. szám.